

**KIURUVEDEN
TYÖVÄEN
OSUUSKAUPPA**

R L

1948

KOTIVOIN *valmistajille*

jäsenemme pyytävät esittää eräitä toivomuksia, joiden varteen ottamisesta koituu hyötyä myös karjanomistajille.

Valmistamalla hyvää voita, saadaan siinä paras hinta ja se menee hyvin kaupaksi. Hyvä voi on ostajien mielestä sitkeän vahamaista ja tasaisen väristä. Poikkileikkauspinnassa ei saa näkyä vesipisaroita eikä suolarakeita, vaan kosteuden pitäisi ilmetä tasaisena hiosteena. Vielä sen pitäisi olla vain hiukan suolaista ja hapahkoa. Tällaista voita me toivomme Teidän tarjoavan runsaasti osuusliikkeellemme, pakkattuina 1 kg:n ja $\frac{1}{2}$ kg:n tiilenmuotoisiin voipaperipakkauksiin.

Jatkuvasti ostimme myös hyvään hintaan kananmunia, ja myymme munimista edistäviä kivennäisrehuja.

Tervetuloa kauppoille!

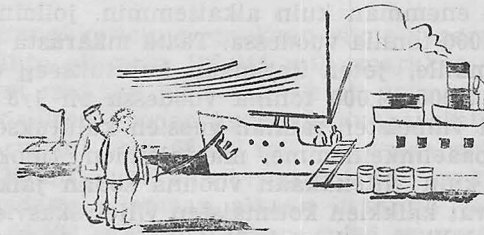
**KIURUVEDEN TYÖVÄEN
OSUUSKAUPPA r.l.**

KIURUVEDEN TYÖVÄEN
OSUUSKAUPPA R.L.

Toiminta- ja tilikertomus

41. TOIMINTAVUODELTA
1948

Kuopiossa 1949. Savon Kansan Kirjapaino Oy.

Taloudellinen kehitys v. 1948.

Maamme taloudellinen kehitys on parin viimeksi kuluneen vuoden aikana ollut myönteisempi kuin optimistisimmassakaan laskelmissa on uskallettu edellyttää. Teollisuuden ja maatalouden tuotantotulokset ovat kasvaneet, ulkomaankauppa on suurentunut, jopa vesistöjen vesimäärä on lisääntynyt ja sen sekä uusien voima-asemien ansiosta samalla sähkövoiman saantikin, jota paitsi inflaation kehitys on pysähtymässä. Sodan päätyttyä tosin arvioitiin, että vuoden 1947 jälkeen suurimmat taloudelliset vaikeudet olisivat ohitse, mutta näin edullista kehitystä ei ole voitu toivoa.

Kertomusvuoden aikana tapahtuneen suotuisan taloudellisen kehityksen päätekijöinä ovat edelleenkin olleet tuotannollisen elämämme eri haarojen hyvät saavutukset. Vientiteollisuutemme tärkeintä raaka-ainetta, puuta, saatiin jalostuslaitosten käytettäväksi tyydyttävästi. Puutavaraa myytiin valtion ja yksityisten metsistä hakkuukaudella 1/5 -47—31/5 -48 yhteensä 10,7 milj. pinokuutiometriä. Kuluvan hakkuukauden aikana myytiin joulukuun loppuun mennessä n. puolet edellisen vuoden määrästä. Metsänhakkuissa oli riittävästi työväkeä, mutta lumipeitteen tulo sulaan maahan vaikeutti metsääjoja ja veden puute vesistöissä haittasi uittoja. Hakkuukaudella hakattu ja ajettu puutavaramäärä oli 34,5 milj. kuutiometriä. Kuparia, joka myöskin on ollut erittäin tärkeä tekijä vientikaupassamme, on viime vuoden aikana voitu tuottaa jon-

kin verran enemmän kuin aikaisemmin, jolloin tuotanto oli noin 90.000 tonnia vuodessa. Tästä määrästä pääosa on viety ulkomaille, joten kotimaan kulutukseen on jäänyt vain noin 3.000—4.000 tonnia vuodessa eli 1/3 tai enintään puolet viimeisten rauhan vuosien kulutuksesta.

Toisen pääelinkeinomme, maatalouden, tulokset olivat paremmat kuin yhtenäkkään vuonna sodan jälkeen. Sääsuhteet olivat kaikkien kotimaisten viljelyskasvien valmistamiselle edulliset, minkä lisäksi maahan tuotetut suuret väkilannoitemäärät olivat omiaan lisäämään satoa. Väkilannoitteita tuotiin vuoden 1948 sadolle seuraavasti: puhdasta typpeä 9.120 tonnia (vuosien 1936—1939 sadoille tuodut keskimäärät olivat 8.115 tonnia), puhdasta fosforia 78.661 tonnia (vuosien 1936—1939 sadoille tuodut keskimäärät olivat 33.591 tonnia) ja kalialia 33.083 tonnia, (vuosien 1936—1939 keskimäärät 12.440 tonnia). Leipäviljasato oli 660.000 tonnia eli n. 120.000 tonnia suurempi kuin vuonna 1947 ja noin 90.000 tonnia pienempi kuin vuosien 1936—1939 keskimääräinen sato. Kauran sato, 614.000 tonnia, oli 283.000 tonnia suurempi kuin edellisenä vuonna ja noin 140.000 tonnia pienempi kuin edellä sanottujen vuosien keskimäärät. Perunan sato, 1.955.000 tonnia, oli vallan ennätysmäinen ylittäen vuoden 1947 sadon 842.000 tonnilla ja vuosien 1936—1939 keskimäärät 620.000 tonnilla. Sianlihan ja kananmunien tuotanto lisääntyi vuoden loppua kohden hyvin voimakkaasti, minkä johdosta niiden hinnat alenivat miltei romahdusmaisesti, kun sitä vastoin naudanlihan tuotanto pysyi pienempänä ja hinnat kiinteinä. Lihan tuotannon arvioidaan olevan yhteensä noin 107.000 tonnia eli noin 5 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Maidon tuotannon lasketaan nousseen edellisestä vuodesta noin 20 % ja olevan nyt noin 80 % sodan edellisistä määristä. Tuotannon määrän lasketaan olleen 2.019 milj. kg. Maatalouden kokonaistuotto laskettiin viime vuodelta n. 65 miljardiksi markaksi, josta maidon osuus 33,4 miljardia markkaa ja leipäviljan 5,4 miljardia markkaa.

Tuotannon suotuisasta kehityksestä johtuu, että maamme ulkomaankaupassa saavutettiin v. 1948 varsin hyviä

tuloksia. Ennakkotietojen mukaan viime vuoden kokonaiskauppavaihto oli noin 122.944 milj. markkaa, ns. saksalaissaatavat mukaan luettuina. Se oli noin 33 % suurempi kuin edellisen vuoden kokonaiskauppavaihto. Tuonnin kokonaisarvo oli noin 66.138 milj. markkaa, mikä merkitsee lähes 20 milj. markan eli runsaasti 40 %:n kasvua edellisestä vuodesta. Samaan aikaan lisääntyi vapaan viennin arvo 56.506 milj. markkaan, mikä vuorostaan on yli 11 miljardia markkaa eli 27 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Vapaan viennin arvoon sisältyy kuitenkin ns. saksalaissaatavien korvauksia lähes 1,3 miljardia markkaa. Kun vapaan viennin arvosta vähennetään edellä mainittu saksalaissaatavien korvauserä, jää tuonnin ja viennin erotukseksi 11.186 milj. markkaa, joten kauppataaseemme osoitti siis näin suurta tuonnin enemmyyttä. Suureen tuontiylijäämään on vientiämme kohdanneilla menekkivaikeuksilla ratkaiseva osuutensa. Tuonnin paljousmäärä on likimääräisen ennakkoarvion mukaan 120 % vuoden 1935 tuonnista ja noin 84 % vuoden 1938 tuonnista. Vastaavat luvut olivat v. 1947 93 ja 65. Tuonnin paljous on siis olennaisesti noussut ja lähenteli viime vuonna sodan edellisten vuosien määriä. Viennin paljousmäärä oli viime vuonna ennakkoarviointin mukaan n. 66 % vuoden 1935 viennistä ja 63 % vuoden 1938 viennistä. Vastaavat luvut v. 1947 olivat 64 ja 62 %. Viennin volyymissakin on siis ollut jonkin verran nousua, mutta se on kuitenkin jäänyt riittämättömäksi tuontiin verrattuna. Ulkopuolella kauppavaihdon on lisäksi ollut sotakorvausvientiä 11.545 milj. markkaa. Vuonna 1947 sotakorvaustavaroiden vienti oli 10.404,7 milj. markkaa. Tässä yhteydessä on syytä todeta, että Neuvostoliiton hallituksen Suomelle 3. päivänä kesäkuuta myöntämä 50 %:n alennus sotakorvauksen jäljellä olevasta määrästä, mikä merkitsi 73,5 milj. dollarin eli noin 30 miljardin markan vähennystä korvaussuorituksesta, on vaikuttanut jo kuluvana vuonna ulkomaankauppaamme siksi edullisesti, että olemme voineet lisätä tuontiamme. Samanaikaisesti Neuvostoliitto lisäksi myönsi maallemme 5 milj. dollarin luoton tavaraostoja varten.

Kauppalaivastomme sodan aikana kärsimiä suuria menetyksiä voitiin viime vuodenkin kuluessa jossakin määrin korvata, joskaan ei läheskään samalla tavalla kuin edellisen vuoden aikana. Yli 500 bruttorekisteritonin kantoisia aluksia oli kauppalaivastossamme ennen sotaa 284 kpl., vetomäärältään n. 593.000 bruttorekisteritonnia. Sodan loputtua niiden määrä oli 184 kpl. ja kantavuus 218.000 bruttorekisteritonnia. Vuoden 1947 päättyessä alusten luku oli jo kohonnut 193:een ja kantavuus 428.000 tonniin eli 73 %:iin sodan edellisestä määrästä. Viime vuoden aikana laivojen lukumäärä nousi 200:aan ja niiden kantavuus 457.000 bruttorekisteritonniin. Kauppalaivastomme oli siis viime vuoden lopussa kantavuudeltaan noin 77 % sodan edellisestä määrästä, mutta laadullisesti se oli huomattavasti heikompaa. Kauppamerenkulkumme vuoden 1948 aikana oli 14,7 % suurempi kuin edellisenä vuonna, mutta kuitenkin se oli vasta 72,4 % vuoden 1938 merenkulusta.

Kotimaisilla rahamarkkinoilla oli koko vuoden huomattavissa melkoinen kireys, joka vasta vuoden loppupuolella hiukan lieveni. Luoton kysyntä oli ajoittain niin suuri, että liikepankkien luotonantokyky ehtyi niin, että Suomen Pankin oli tultava apuun osittain rediskonttauksen muodossa, osittain diskonttaamalla suoraan liikelaitosten vekseleitä. Luoton kysyntä oli näin suurta siitäkin huolimatta, että Suomen Pankki korotti 6. päivänä helmikuuta alimman diskonttokorkonsa, jota edellisenä vuonna oli korotettu kahdesti, ensin 4 %:sta 4,5 %:iin, sitten edelleen 5,5 %:iin, kerrassaan 7 1/4 %:iin. Muut luottolaitokset korottivat antolainauskorkoa vastaavasti, jolloin korkein korko nousi aina 9,5 %:iin saakka. Talletuskorkoa korotettiin vastaavasti 2 %:lla, siis liikepankeissa 6 %:iin ja muissa 6,5 %:iin. Vuoden loppupuolella yleisön halu tallettamiseen lisääntyi, joten yleisön varsinaiset talletukset lisääntyivät vuoden aikana 13.675 milj. markkaa ja olivat vuoden lopussa 77.844 milj. markkaa. Vastaava lisäys edellisenä vuonna oli 10.069 milj. markkaa. Kun toisaalta korkea korkokanta vaikutti hillitsevästi luoton kysyntään, jonkinlainen tasapainotila saavutettiin rahamarkkinoilla

ja pankkien rediskonttausvelka Suomen Pankille väheni noin 2 miljardilla markalla.

Edellisenä vuonna tapahtuneen voimakkaan hintatason nousun jälkeen vuoden 1948 aikana valtiovalan toimenpiteet inflaation hillitsemiseksi alkoivat tuottaa tuloksia. Tukkuhintaindeksi nousi vuoden kuluessa ainoastaan 94 pistettä eli 9,3 %, vastaavan nousun oltua edellisenä vuonna 39 %. Elinkustannusindeksi taas nousi 78 pistettä eli 10,8 %, kun se edellisenä vuonna nousi kokonaista 54 %. Rakennuskustannusindeksi nousi viime vuoden aikana n. 29 %. Joka tapauksessa voidaan todeta, että hintojen nousua viime vuoden aikana on voitu melkoisesti hillitä ja markan arvoa vastaavasti tukea. Aivan viime aikoina on ollut havaittavissa suorastaan deflatorisia tekijöitä ensi kerran lähes 10 vuotta kestäneen inflaatiokauden jälkeen.

Vastaavanlainen kehitys on tapahtunut myös palkoissa. Vuoden alkupuolella toimitettiin edellisenä vuonna annetun valtioneuvoston palkkapäätöksen perusteella kaksi yleistä 5 1/2 %:n palkkojen korotusta. Vuoden loppupuolella sen sijaan muutokset palkoissa rajoittuivat muutamilla aloilla suoritettuihin palkkojen tarkistuksiin. Työseisauksia sattui kertomusvuoden aikana 80, edellisenä vuonna niitä oli 228, ja niihin välittömästi osallistuneiden työntekijöiden määrä oli 53.800, edellisenä vuonna 114.739. Lakkojen johdosta menetettiin kaikkiaan 297.638 työpäivää, kun vastaava luku oli edellisenä vuonna 479.496.

Inflaation vaikutus kuvastui myös valtion taloudessa. Lopullisia numerotietoja tässä suhteessa ei vielä ole käytettävissä, mutta ennakkotietojen mukaan valtion velka lisääntyi viime vuoden aikana 118,1 miljardista markasta 121,5 miljardiin markkaan eli siis noin 3,5 miljardilla markalla. Ulkomainen velka kasvoi vieläkin enemmän, nimitäin 4,9 miljardilla markalla. Setelistö lisääntyi vuoden kuluessa 25,2 miljardista 27,4 miljardiin markkaan.

Rakennustuotanto kärsi vuoden 1948 aikana edelleen suurista vaikeuksista. Suurimpina hidastuttavina tekijöinä ovat olleet puute pääomasta sekä eri aikoina erilaisista rakennustarvikkeista. Kaupunkien ja kauppaloiden asuntotuotannon ylivoimaisesti pahimpana jarruna on

ollut varojen puute, kun sen sijaan tilanne maaseudulla on ollut tässä suhteessa parempi. Vuoden 1948 aikana myönnettiin uusia rakennustyöluupia yhteensä 24,4 milj. m³. Tästä määrästä oli asuinrakennuksia n. 33 % eli 8,41 milj. m³, josta puurakenteisia 7,2 milj. ja kivisiä 1,2 milj. m³. Kaupungeissa ja vastaavissa asutuskeskuksissa myönnettyjen uusien rakennustyöluupien kuutiomäärä oli 2,4 milj. m³ ja maaseudun 6 milj. m³. Maanhankintalain edellyttämä rakennustoiminta oli n. 7 milj. m³ eli 29 % kaikista luvista.

Keskustoimipaikan henkilökuntaa.

1. Osuuskuntamme toiminta.

Sodan jälkeisen ajan toiminnalle ominainen liiketoiminnan kehittyminen jatkui tasaisena kuluneena vuotenakin osuuskauppamme elämässä. Työolot olivat hyvin suotuisat aina syyskuukausiin saakka ja satotulokset olivat melko tyydyttävät, paitsi toimialueemme pohjoisosissa, missä elokuun alussa vieraillut ankara halla tuhosi peruna ja viljasadon. Siirtoväen asutustoiminta on kuitenkin lisännyt rakennustöitä jatkuvasti ja antanut liiketoiminnalle oman tervetulleen vilkkautensa. Syyskuukausina ovat kuitenkin rakennustyöt loppuneet aiheuttaen osittain työttömyyttä paikkakunnalla, myös maaaloustuotteiden hintatason aleneminen on vaikuttanut rahan kiristymistä edistävasti ja tarvikkeiden ostamisessa entistä suurempaa pidättyvyyttä.

Tavaratilanne on kuluneena vuotena aivan ratkaisevasti

parantunut. Ensiksikin väkilannoitteiden runsas saanti keväällä jo antoi lupauksen elintarviketilanteen paranemisesta. Kesän kuluessa voitiin saada riittävästi myös väkirehuja ulkomailta ja näin oli mahdollista karjatalouden voimakas kehittyminen. Tämä auttoi ruokatilanteen sikäli hyväksi, että vuoden loppupuolella olivat enää viljatuotteet, maito ja ravintorasvat säännösteltyjä. Vilja ja maitotaloustuotteiden tarjonta on kuitenkin jo sikäli suurta, että niiden säännöstelystä vapauttaminen on enää vain järjestyksymys. Lihan ja kananmunien hintataso laski vuoden aikana runsaan tarjonnan tuloksena n. kolmanteen osaan edellisen vuoden hinnoista, mutta samalla on näiden käyttö lisääntynyt hyvin voimakkaasti kuluttajatalouksissa. Siirtomaatavaroita on myös ollut runsaasti saatavissa kuten sokeria, kahvia, teetä y.m. näistä kuitenkin sokerin ja halvempihintaisen kahvin jakelu tapahtuu vielä kortilla. Jalkineet ovat vapautuneet säännöstelystä, josta kaikkia jalkineita ei vielä ole riittävästi saatavissa. Kangastavaroistakin on kaikkia muita runsaasti saatavissa paitsi kotimaisten puuvillakankaiden saanti ei ole vielä riittänyt tyydyttämään välttämätöntä tarvetta. Samoin rakennustarvikkeista oli vielä kuluneen vuoden aikana kiusallinen puute. Erikoisen ikävästi vaikutti osuuskaupamme sementtikauppaan tehtaan jarrutus sementin toimituksissa. Me jouduimme olemaan parhaan myyntikauden ilman sementtiä, kun sitä samanaikaisesti oli kilpailevilla liikelaitoksilla hyvinkin runsaasti. Tällä kertaa tuntuu rakennustarviketilanne myös helpottuvan kaikissa kohdissa, joten rakentaminen tarvikkeisiin näiden tulee entistä helpommaksi.

Tavaran kuljetus on kuluneena vuotena voitu hoitaa hyvin. Osuuskaupallamme on ollut kolme kuorma-autoa ja ne ovat kaikki toimineet koko vuoden ajan ilman suurempia vaurioita. Säännöllisten kuljetusten ansiosta on maaseutumyymälöiden toimintaa saatu ilahduttavasti tehostetuksi.

Tarkastellessa viime vuoden toimintaa, voimme olla siihen ja saavutettuihin tuloksiin tyytyväisiä. Elinkustannusindeksin noustua vuoden aikana 10,8 % ja tukkuhinta-

indeksin 32,1 % kohosi osuuskaupamme liikevaihto kokonaista 63,97 %, näinollen voidaan katsoa osuuskaupamme tavaravaihdon lisääntyneen noin 31,8 %:lla. Uusia toimipaikkoja ei vuoden kuluessa perustettu, joten lisäys on kokonaisuudessaan tapahtunut vanhoissa toimipaikoissa. Tämä on osaltaan aiheuttanut keskustuomipaikoissamme suurta tilanahtautta. Varsinkin rehujen ja väkilannoitteiden kaupan vapautuminen säännöstelystä lisäsi suuresti raskaamman tavaran vaihtoa. Tämän takia irroitettiin maatalousvarasto keskusvarastosta itsenäiseksi erilliseksi osastoksi ja järjestettiin maataloustarvikkeet valtiolta ostettuun entiseen hiihtovarastoon. Näistä järjestelyistä huolimatta keskusvarasto on liikkeen voimakkaan kasvun takia jäänyt liian pieneksi, puuttuuhan siitä lämmän varastoimistila kappaletavaroilta kokonaan. Tämä häiritsee hyvin suuresti liikkeen toimintaa ja pakoittaa suunnittelemaan varaston laajentamista aivan lähitulevaisuudessa.

Voimakas toiminnan laajentuminen on osoituksena jatkuvasta kannatuksen lisääntymisestä liikettämme kohtaan. Tähän meillä on edelleen edellytyksiä kun säännöstely päättyy ja vaikeasti saatavien tarvikkeiden puute häviää.

Esittelemme seuraavassa lähemmän osuuskaupamme kehitystä ja toimintaa kuluneena vuotena.

2. JÄSENET.

Edellisen vuoden aikana saavutettu hyvin runsas jäsenlisäys on tasannut jäsenten liittymisen normaaliksi. Kulu-

neen vuoden aikana liittyi uusia jäseniä osuuskuntaamme 156. Vanhoja jäseniä kuoli 22 ja muutti pois paikkakunnalta 16, näin jäi nettolisäykseksi 120. Koko jäsenmäärä oli vuoden päättyessä 3.535 ja jakaantui ammattitilaston mukaan seuraavalla tavalla:

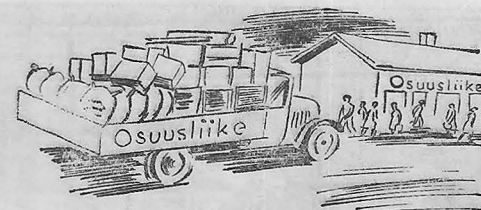
	Miehiä	Naisia	Yht.
Tilallisia ja tilojen vuokraajia	733	156	889
Pientilallisia	797	354	1.151
Maanviljelystyöväkeä	809	228	1.037
Virkamiehiä	31	12	43
Liike- ja konttorityöntekijöitä	168	103	271
Teollisuustyöväkeä	106	28	134
Ryhmäjäseniä	—	—	10
Yhteensä	2.644	881	3.535

Jäsenten on omakohtaisesti huolehdittava siitä, että osuusmaksun suoritus tulee aikanaan sääntöjen mukaan hoidetuksi, sillä muuten he eivät tule hautausvakuuteiksi. Osuuskuntamme jäsenet olivat maksun suoritukset vuoden päättyessä hoitaneet seuraavassa järjestyksessä:

Täyteen 300 mk maksaneita ..	448	jäsentä eli	12,7 %
Vuotuiserät täsmäll. hoitaneita	813	„ „	23,0 „
Yli 300 mk maksaneita	1.577	„ „	44,6 „
Osuusm. suoritt. laiminlyöneitä	697	„ „	19,7 „
	3.535	jäsentä eli	100,0 %

Osuusmaksunsa hoitamisen laiminlyöneistä on 425 sellaisia, jotka eivät ole palauttaneet ostomerkkejä ja joiden maksama osuusmaksu on 10:—. Kaikille näille on lähetetty kirjeellinen kehoitus hoitaa jäsenyytensä kuntoon tämän vuoden syyskuun loppuun mennessä, minkä jälkeen ne jäsenet jotka eivät ole saattaneet jäsenyyttään kuntoon, esitetään poistettavaksi jäsenluettelosta.

Kiinnitämme tässä yhteydessä jäsenten huomiota vielä siihen, että osuusmaksusta maksetaan korkoa samoin kuin pankkitalletuksista ja maksetut osuusmaksut saa erottaa tai muuttaessa paikkakunnalta kokonaisuudessaan takaisin.

3. LIKETOIMINTA.

Toimipaikat.

Kuluneen vuoden aikana ei avattu yhtään uutta toimipaikkaa osuuskunnallemme. Tosin useita myymälän perustamispyyntöjä esitettiin ja kahden myymälän perustamistoimenpiteet suoritettiin, mutta näidenkin avaamistoimenpiteet siirtyivät tämän vuoden alkuun. Tavaratilanteen parannuttua ja kun saamme toimihenkilöitä kasvatetuiksi, toivomme voivamme paremmin täyttää jäsenkuntamme myymälänavaamispyynnöt lähivuosina.

Vuoden päättyessä olivat toiminnassa seuraavat toimipaikat:

Kiuruveden kunnassa

- 16 sekatavaramyymälää
- 1 ruokatavaramyymälä
- 1 maitomyymälä
- 1 jalkine-myymälä
- 1 ravintola
- 1 työmaaruokala
- 1 leipomo
- 1 keskusvarasto
- 1 maatalousvarasto

Pielaveden kunnassa

- 1 jakamo

Pyhäjärven O.l. kunnassa

- 3 sekatavaramyymälää
- 28 toimipaikkaa yhteensä.

Uusien myymälöiden rakentamista silmälläpitäen on liikkeelle ostettu tontit Rapakkojen ja Sulkavanjärven kylistä sekä Kiuruveden kirkonkylän Korkeakankaan

Jalkinemyymälä on palvellut hyvin asiakaskuntaa kuluvana vuotena.

mäeltä. Näiden toiminnan aloittamista ei kuitenkaan voida toteuttaa ennen pääomatilanteen paranemista.

Liikevaihto.

Liikevaihdon lisäys kuluneena vuotena oli ilahduttavan runsas. Hintojen kohoamisella oli luonnollisesti oma vaikutuksensa, nousihan tukkuhintaindeksi edellisestä vuodesta vielä 32,1 %. Mutta kuitenkin saavutettu lisäys liikevaihdossa 63,97 % osoitti jatkuvaa kasvua myös tavara- vaihdossa. On mielenkiintoista verrata numeroita myös aikaisempien vuosien saavutuksiin. Tämä osoittaa, että vuoden 1939 liikevaihto oli 9.945.356:— ja vuoden 1944 liikevaihto 15.261.695:—, kuluneen vuoden liikevaihdon kohottua 183.070.335 mk:aan. Numerot osoittavat liikevaihdon kohonneen vuodesta 1939 n. 20-kertaiseksi ja vuodesta 1944 n. 12-kertaiseksi.

Eri kuukausien osalle jakaantui myynti seuraavalla tavalla:

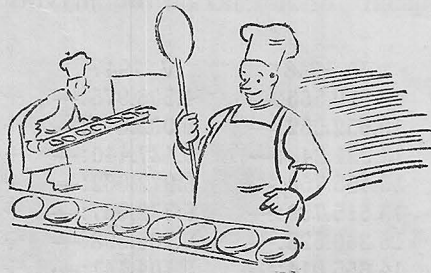
Kuukausi	V. 1948	V. 1947	Eroitus
Tammikuu .	7.639.565:—	4.506.975:—	+ 3.132.590:—
Helmikuu ..	10.052.052:—	5.002.075:—	+ 5.049.977:—
Maaliskuu .	13.921.248:—	6.437.440:—	+ 7.483.808:—
Huhtikuu ..	15.455.760:—	8.072.062:—	+ 7.383.698:—
Toukokuu ..	15.515.739:—	8.339.057:—	+ 7.176.682:—
Kesäkuu ...	15.260.528:—	8.185.898:—	+ 7.074.630:—
Heinäkuu ..	14.655.014:—	8.104.441:—	+ 6.550.573:—
Elokuu	16.516.112:—	9.567.037:—	+ 6.949.075:—
Syyskuu ...	16.281.782:—	13.448.231:—	+ 2.833.551:—
Lokakuu ...	16.813.176:—	11.303.972:—	+ 5.509.204:—
Marraskuu .	17.680.036:—	10.452.022:—	+ 7.228.014:—
Joulukuu ..	23.279.322:—	18.230.037:—	+ 5.049.285:—
Yhteensä	183.070.335:—	111.649.248:—	+71.421.088:—

Sekatavaramyymälöiden yhteinen liikevaihto oli mk 132.777.463:— lisääntyen 66,13 %, lihamyymälän mk 16.875.171:— lisääntyen 60,07 %, maitomyymälän mk 3.170.693:— lisääntyen 134,2 %, jalkinemyymälän mk 9.437.248:— lisääntyen 53,9 % ja ravitsemisliikkeiden mk 6.269.417:— lisääntyen 28,2 %. Keskusvaraston tukku- myynti oli 14.540.343:— vähentyen 2,7 % edellisestä vuodesta. Tukkumyynnin väheneminen johtui huonon marja- vuoden takia marjakaupan kokonaan pois jäämisestä.

Toimialueemme eri kuntien kohdalle jakaantui liike- vaihto seuraavalla tavalla:

Kiuruvesi	87,37	%	159.953.244:—
Pyhäjärvi O.l.	11,29	„	20.676.349:—
Pielavesi	1,34	„	2.440.742:—
Yht.			183.070.335:—

Kysyttyjen aikaisemmin säännösteltyjen tarvikkeiden saanti alkoi vuoden loppupuolella nopeasti parantua antaen myynnin kehitykselle entistä paremmat mahdol- lisuudet. Ilahduttavana seikkana on voitu todeta myös sivukylissä toimivien myymälöiden voimakas kehittyminen.

Tuotanto.

Ainoana tuotantolaitoksena on liikkeessämme leipomo. Sen tuotanto kuluneena vuotena oli 1.709.581:— lisääntyen 89,77 %. Monien leipomon tuotantoa aikaisemmin rajoittaneiden säännöstelymääräysten helpoitessa on leipomommekin voinut entistä paremmin kehittää toimintaansa. Uunien vanhanaikaisuus ja heikkous estää kuitenkin tehokkaampaa tuotantoa, minkä takia meidän olisi mitä pikimmin saatava uusi ajanmukainen leipomo rakennetuksi.

4. TAVARAIN HANKINTA.

Hankintatoiminta.

Niinkuin edellä on mainittu, on aikaisemmin vallinnut kipeä tarvikkepula kuluneen vuoden aikana päässyt ilahduttavasti helpottumaan. Varsinkin kaikki ruokapuolen tavarat ovat riittäneet. Sen sijaan puuvillakankaiden saanti on edelleen ollut hyvin vähäistä. Rakennustarvikkeiden saanti oli myös vielä kuluneena vuotena hyvin vaikeaa. Sementti, tiilet ja lankanaulat pysyivät koko vuoden säännösteltyinä, harmillista oli myös tärkeiden valutava-

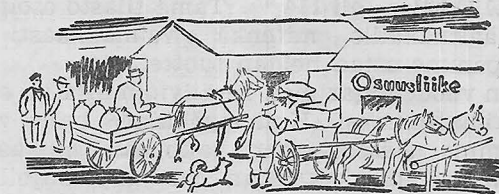
roiden vähyys. Tämän vuoden alku on näyttänyt lupaavan helpompaa kautta rakentajille kaikkiin tarvikkeisiin nähden.

Ostot tukkuliikkeiltä on keskitetty omiin keskusliikkeisiin. Ostot OTK:ltä tekivät 71,09 % kaikista ostoista, lisäksi OTK:n tytäryhtiöiltä, KKL:ta ja toisilta sisarliikkeiltä tekivät ostot 1,91 % ja käteisostot paikkakunnalta 16,04 %.

Ostotilastoja.

Tavarain ostot jakaantuivat seuraavasti:

OTK:ltä	122.010.138:—	71,09 %
OTKn tytäryhtiöiltä	525.538:—	0,31 „
KKL:ta	1.779.380:—	1,04 „
KKn jäsenliikkeiltä	967.544:—	0,56 „
Yksityisiltä a)	3.351.409:—	1,95 „
Yksityisiltä b)	15.465.349:—	9,01 „
Käteisostot	27.520.905:—	16,04 „
Yhteensä mk 171.620.273:—		100,00 %

5. MAATALOUSTUOTE- JA TARVIKEKAUPPA.

Maataloustavarakaupan saadessa liikkeemme toiminnassa yhä suuremman jalansijan, jouduimme harkitsemaan keinoja sen tehokkaammalle järjestelylle. Saatuamme hankituksi Kiuruveden asemalta aivan rautatieraitteen viereltä 600 m² suuruisen entisen Metsähallituksen hiidivaraston, järjestimme tämän itsenäiseksi maatalousvarastoksi ja samalla kirjanpidollisesti itsenäiseksi osastoksi viime lokakuun alusta lukien. Tämän jälkeen voimme hoitaa maataloustavarakaupan entistä paremmin maanviljelijäasiakkaiden tyydytykseksi.

Kuluneen vuoden aikana hankittiin maataloustuotteita seuraavalla tavalla:

Suoraan tuottajilta	26.227.502:—
OTKn välityksellä	2.992.538:—
Muilta myyjiltä	3.531.409:—

Yhteensä mk 32.571.449:—

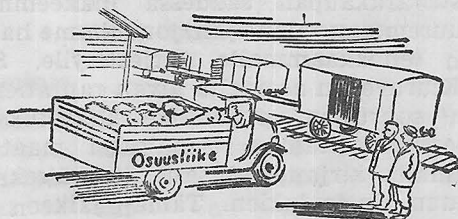
Maataloustarvikkeita välitettiin maanviljelijöille seuraavasti:

Maatalouskoneita ja niiden osia	4.111.354:—
Väkilannoitteita ja maatalouskalkkia	3.276.686:—
Väkirehuja ja rehusuoloja	1.962.304:—
Siementavaroita	2.270.941:—

Yhteensä mk 11.621.285:—

Myöskin maataloustuote ja tarviketilanteen parannuttua on liikkeemme tämän alan kehitys muodostunut voimakkaaksi. Maataloustuotekauppa lisääntyi tämän ryhmän voimakkaasta hintojen laskusta huolimatta edellisestä vuodesta 9.472.685:— eli 41 % ja maataloustarvikekauppa lisääntyi 6.190.921:— eli 114 %. Tämä tilasto osoittaa myös maanviljelijäasiakkaille mitenkä voimakkaasti meidän osuuskauppamme ostaa heidän tuotteitaan.

Kuluneen vuoden marjojen keräilytoiminta jäi sen sijaan hyvin vaatimattomaksi. Kun myöhäinen halla vei kaikki marjat, emme päässeet marjakauppaan mukaan ensinkään. Tämä oli paikkakunnan marjanpoimijoille hyvin suuri menetys, sillä edellisenä vuotena voimme jakaa marjoista paikkakuntalaisille yli 5 milj. mk.

Lihanhankinta.

Kuluneen vuoden aikana on kiinnitetty entistä suurempaa huomiota teuraskarjakauppaan. Niinpä vuoden ku-

luessa välitettiin OTKn kautta tukkumyyntiin 30.686 kg lihaa ja kohosimme tällä määrällä OTKn jäsenliikkeistä lihanvälityksessä 18 sijalle. Samoin raakavuotien hankinta on kuluneen vuoden aikana lisääntynyt 466.825 markasta 797.000 mk:aan ja pääsimme välityksessä 20 tilalle osuuskaupoista. Lihan tukkuvälitystä haittaa meillä karjan kokoamispaikan ja teurastushuoneen puuttuminen, erikoisesti kesän lämpiminä kuukausina tulisi olla aitaus ja karjasuoja, mihin voitaisiin koota vaunulastiin sopiva määrä teuraskarjaa jolloin lähetys voitaisiin toimittaa nopeasti ja pienemmin kustannuksin. Lihakaupan jatkuvan kehittämisen ehtona meillä onkin edellämainitun laitoksen hankkiminen aivan lähitulevaisuudessa.

6. SÄÄSTÖKASSALIIKE.

Olemme kuluneen vuoden aikana useaan otteeseen joutuneet kiinnittämään jäsenten huomiota osuuskauppamme säästökassan ahkerampaan käyttöön. Keväällä järjestetty "Tonnin tempaus" oli omiaan vilkastuttamaan talletusharrastusta, joskaan emme päässeet tavoitteeseen. Tosin talletukset kohosivat vuoden alkupuolella 8 milj. mk:sta 11 milj. mk:aan, mutta laskivat syyskuukausina 10 milj. mk:aan. Osuuskauppamme liikevaihdon kohottua nykyiseen tasoon n. 15 milj. mk:aan kuukaudessa, tarvitsemme tavarain varastointiin 30 milj. mk. Tämä pitäisi saada paikkakunnalta säästökassatalletuksina, ettei meidän tarvitsisi käyttää kalliskorkoista lyhytaikaista tavaraluottoa.

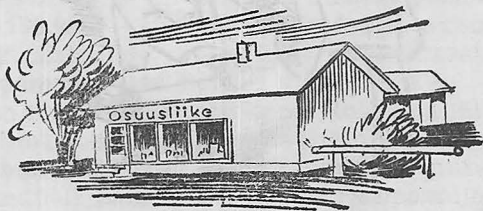
Asetammekin tavoitteeksi jäsenkunnallemme talletusmäärän kohottamisen nopeasti kolminkertaiseksi sen nykyisestä määrästä.

Säästökassan kehitys kuluneena vuotena oli seuraava:

Talletukset 1. 1. 1948	8.079.480:—
Talletettu vuoden kuluessa	10.435.193:—
Liitetty korkoja pääomiin	580.502:—
Nostettu talletuksia	8.759.947:—
Talletukset lisääntyneet	1.675.246:—
Tallettajain saamiset 31. 12. 1948	10.335.331:—
Talletusten keskimäärä	5.289:—
Tallettajain lukumäärä	1954

Talletuskorko oli vuoden alussa 4,5 % ja kohosi sitten huhtikuun 1 päivänä 1948 6,5 %:iin missä se edelleenkin on.

Valtioneuvoston määräämänä säästökassan tarkastajana toimii OTK.

7. KIINTEISTÖT JA IRTAIMISTOT.

Kiinteistöt.

Uusia myymäläkiinteistöjä ei kuluneena vuotenakaan ole rakennettu monista välttämättömistä tarpeista huolimatta. Vaikea pääomatilanne on edelleen esteenä suurempien rakennustoimien suorittamiselle, lisäksi rakennuslupien saanti on ollut vielä tiukkaa tarpeiden vähyiden takia.

Kuitenkin saatiin tänäkin vuotena rakennetuksi aivan välttämättömät raskastavaravarastot Koivujärven, Niinimäen ja Aittojärven myymälöille sekä ostettiin Metsähallituksen hiilivarasto maatalousvarastoksi Kiuruveden ase-

malta. Lisäksi rakennettiin sauna- ja liiterirakennukset Murtomäen ja Kiuruveden aseman myymälöille. Kiinteistöjen kirjanpitoarvo lisääntyi vuoden aikana 1.170.774:— ja oli vuoden päättyessä 6.802.310:—. Kiinteistöistä tehtiin tilinpäätöksessä 218.482:— poisto. Tulevia tarpeita varten ostettiin tilikautena Niinimäeltä ja Korkeakankaalta tontit.

Irtaimistot.

Vähäisen rakennustoiminnan takia ei irtaimistojen arvoissa tapahtunut sanottavia muutoksia. Tosin hankittiin konttoriin kalustoa lisää ja ostettiin uusi kuorma-auto, joiden takia kalusto lisääntyi 435.111 mk:lla. Kun kalustosta poistettiin tilinpäätöksessä 499.238:— väheni kaluston arvo tilinpäätöksessä 53.648 markalla.

Liikkeen toiminnan laajeneminen vaatii lähitulevaisuudessa uusia järjestelyjä, jolloin myös kalusteita joudutaan runsaammin lisäämään, myös vanhempi ajokalusto joudutaan kuluvana vuotena uusimaan.

8. VAKUUTUKSET.

Osuuskunnan tavaravarastot, kalustot ja kiinteistöt on vakuutettu osuuskauppaliikkeemme omassa vakuutuslaitoksessa Palo Kansassa nykyisiä arvoja vastaavista määristä. Vuoden aikana ei osuuskaupassamme sattunut mitään palovahinkoja.

9. SOSIAALINEN HUOLTO.

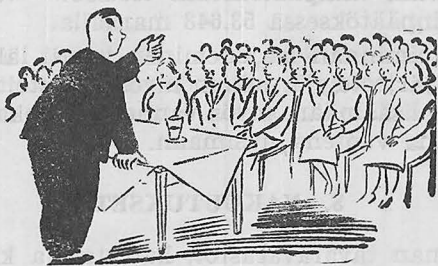
Jäsenet.

Kuluneen vuoden alusta tuli voimaan 2.000 mk:n hautausvakuutus osuuskunnan jäsenille, jotka ovat täyttäneet vakuutusehdot. Lisäksi oli voimassa 1.000 mk:n vakuutus niille jäsenille, joitten ostokset olivat 3.000:— mutta alle 6.000:—.

Kuluneena vuotena maksettiin 1.000:— vakuutus 4 jäsenperheelle ja 2.000:— vakuutus 12 jäsenperheelle yhteensä mk 28.000:—.

Toimihenkilökunta.

Henkilökunta on lain määräämässä tapaturmavakuutuksessa sekä lisäksi työehtosopimuksen mukaisessa ryhmähenkivakuutuksessa oltuaan vähintään 3 vuotta liikkeen palveluksessa. Tämä vakuutus on perheettömille palveluvuosista riippuen 5.000—20.000:— ja perheellisille 7.500—45.000:— markkaa. Tehtyjen työehtosopimusten ja valtiovallan määräysten mukaisesti on henkilökunnan palkkataso kohonnut vuoden aikana melko huomattavasti. Myymälähoitajakunnan palkkataso on lisäksi kohonnut myymälöiden myynnin kohoamisen ansiosta.

10. VALISTUSTOIMINTA.

Kuluneen vuoden 27. 4—10. 5. välisenä aikana pidettiin osuuskuntamme toimialueella 13 osuuskauppajuhlaa, joissa suoritettiin arvokas ja monipuolinen ohjelma. Juhlapuhujana oli KKn puhuja Veikko Vasama ja muusta taiteellisesta ohjelmapuolesta huolehti taiteilija Hyypä ja liikkeen omat toimihenkilöt. Näissä tilaisuuksissa kävi 3.606 henkilöä.

Jäsenten aluekokoukset pidettiin myös kevätkaudella kaikissa myymälöissä. Kuluttajain Lehti tilattiin liikkeen varoilla kaikille jäsenperheille. Kuluttajain Lehdessä on vuoden aikana julkaistu kolme omaa sivua.

Henkilökunnan kasvatus.

Toimihenkilöille kustannettiin KKn Osuuskauppakoulun kirjeelliset kurssit ja maksettiin Osuuskauppakoulussa Helsingissä käyneille täysi palkka kurssiajalta. Kevätkaudella pidettiin kaikille keskuspaikan toimihenkilöille 4 kuukauden ajalla "Taitava myyjä" kurssit. Tähän osallistui koko myymäläväki 20 oppilaan voimalla. Ohjaajina olivat myymäläintarkastaja ja eri osastojen hoitajat. Näillä kursseilla opiskeltiin jokapäiväisiä tehtäviä ja käyttäytymistä myyntityössä "Taitava myyjä" kirjan pohjalla. Kaikille myymäläin, varaston ja konttorin toimihenkilöille on tilattu vapaasti Työtoveri-lehti, Hallintoneuvoston, edustajiston ja johtokunnan jäsenille sekä kuhunkin myymälään vapaasti Osuusliike-lehti.

11. HALLINTO.

Jäsenten edustajisto.

Osuuskunnan ensimmäisissä jäsenten edustajiston vaaleissa syksyllä 1947 valittiin osuuskunnalle 30-jäseninen

edustajisto. Tämän hallintokausi kestää vuoden 1950 loppuun.

Jäsenten edustajistoon kuuluvat seuraavat liikkeen jäsenet:

Eerikinharju Fredrik, Kiuruvesi
 Pennanen J. A., Kalliokylä
 Ahonen Heikki, Kirkonkylä
 Saano Liisa, Kirkonkylä
 Väisänen Kalle, Ruutana
 Auvinen Paavo, Luupujoki
 Pellikka Job, Kirkonkylä
 Kärkkäinen Ville, Ryönänjoki
 Saastamoinen Emil, Remeskylä
 Tikkanen Armas, Honkaranta
 Huttunen Antti, Kalliokylä
 Mäki Hannes, Koivujärvi
 Kämäräinen V. H., Kirkonkylä
 Leskinen D. A., Rytky
 Kattainen Juho, Kirkonkylä
 Tabell Aatu, Rytky
 Marjoniemi Akseli, Herukkamäki
 Toimi Eino, Kirkonkylä
 Saastamoinen M. E., Kalliokylä
 Jaatinen Mikko, Lehtokaarre
 Kärkkäinen Artturi, Hautakylä
 Knuutinen Eino, Honkaranta
 Hyvönen Paavo, Ruutana
 Kauranen J. P., Niemiskylä
 Kärkkäinen Pekka, Aittojärvi
 Tikkanen Paavo, Koivujärvi
 Tossavainen Pekka, Koivujärvi
 Lappalainen Uno, Lapinsalo
 Kinnunen Kauko, Niinimäki
 Lappalainen Alfred, Herukkamäki

Edustajisto piti vuoden aikana kaksi sääntömääräistä kokousta ja käsitteli näissä yhteensä 21 asiaa.

Hallintoneuvosto.

Edustajiston valitsemina ovat hallintoneuvostoon kulluneet seuraavat 12 jäsentä:

V. H. Kämäräinen, Haaparanta
 Nestor Laaksorinne, Remeskylä
 Pekka Kärkkäinen, Aittojärvi
 Emil Ruotsalainen, Ryönänjoki
 Erkki Bergqvist, Rytky
 Josef Vidgren, Pyhäsalmi
 Mikko Jaatinen, Lehtokaarre
 Kalle Korhonen, Turhala
 Väinö Hiltunen, Niemiskylä
 Antti Juntunen, Kiuruvesi kk.
 Oskar Venetpalo, Kalliokylä
 Alfred Partanen, Luupujoki.

Edellämainittujen hallintoneuvoston jäsenten toimiaika kestää vuoden 1949 loppuun. Puheenjohtajana hallintoneuvostossa toimii V. H. Kämäräinen, varapuheenjohtajana Nestor Laaksorinne ja sihteerinä johtokunnan sihtööri Vennu Tuovinen.

Kuluneen vuoden aikana piti hallintoneuvosto 4 kokousta ja käsitteli näissä 58 asiaa.

Johtokunta.

Johtokuntaan kuuluivat viime vuotena maanviljelijä Olli Niiranen, laitospäällikö Kainulainen, nahkkuri Emil Pulkkinen ja myymäläintarkastaja Vennu Tuovinen sekä itseoikeutettuna puheenjohtajana toimitusjohtaja Reino Honkanen. Täksi vuodeksi hallintoneuvosto valitsi samat jäsenet johtokuntaan.

Kuluneen vuoden aikana kokoontui johtokunta 10 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 98 asiaa. Kuluneen vuoden aikana kävi johtokunta kokonaisuudessaan tutustumassa liikkeen kaikkiin toimipaikkoihin voidakseen entistä paremmin seurata toimipaikkojen tarpeita ja pyrkimyksiä.

Myymäläneuvostot.

Kaikkia myymälöitä varten oli kuluneena vuotena nimetty myymäläneuvostot. Muissa myymälöissä toimivat myymäläneuvostot melko vilkkaasti paitsi myymälöissä 1, 5 ja 16 pitivät ne liian vähän kokouksia. Parhaiten toimivista myymäläneuvostoista mainittakoon Honkarannan myymäläneuvosto 13 kokousta, Koivujärven ja Pyhäsalmen myymäläneuvostot 12 kokousta ja Ruutanen sekä Rannankylän myymäläneuvostot 10 kokousta.

Vuodeksi 1949 nimettiin myymäläneuvostoihin seuraavat jäsenet:

- M:lä 1, Kiuruvesi, Hannes Kärkkäinen, Lyyli Juntunen, J. Pietikäinen ja Altti Kainulainen.
 „ 2, Niemiskylä, Pekka Kauranen, Antti Rantonen, Ville Mykkänen ja Juho Huttunen.
 „ 3, Ruutana, Paavo Hyvönen, Antti Tikkanen, Tauno Kärkkäinen ja Kalle Väisänen.
 „ 4, Rytky: E. A. Bergqvist, Heikki Leskinen, David Saastamoinen ja Aappo Borg.
 „ 5, Remeskyli, Nestor Laaksorinne, Risto Väisänen ja Juho Rytönen.
 „ 6, Koivujärvi, Pekka Tossavainen, Paavo Tikkanen, Matti Pulkkinen ja Hannes Mäki.
 „ 7, Rannankylä, Pekka Tikka, D. Kauranen, Tauno Kauranen ja Yrjö Karvonen.
 „ 8, Niinimäki, Matti Manninen, Kauko Kinnunen, Aug. Kauppinen ja Olga Hakala.
 „ 9, Pyhäsalmi, Josef Vidgren, Lyyli Sakko, Paavo Aho ja Veikko Remes.

- M:lä 10, Jokikylä, Olli Pesonen, Yrjö Aittokoski, Job Murtomäki ja Otto Niiranen.
 „ 11, Ryönänjoki, Emil Ruotsalainen, Juho Kumpulainen, Artturi Kärkkäinen ja Vilho Kärkkäinen.
 „ 12, Aittojärvi, Pekka Kärkkäinen, Eino Parviainen, Olavi Ikäläinen ja K. Strömberg.
 „ 13, Lapinsalo, Uno Lappalainen, Väinö Rahikainen, A. Meriläinen, Kalle Huttunen ja Santeri Tapaninen.
 „ 14, Kalliokylä, Oskar Venetpalo, Kalle Mykkänen, Juho Pennanen ja Aarne Pennanen.
 „ 15, Murtomäki, Kalle Korhonen, Pekka Vartiainen, Aleks Ruuska, Alfred Kaikkonen ja Juho Lappalainen.
 „ 16, Herukkamäki, Alfred Lappalainen, Herman Pehkonen, Sakari Kämäräinen ja Hannes Kari.
 „ 17, Luupujoki, Alfred Partanen, Paavo Partanen, Hannes Korolainen ja Paavo Auvinen.
 „ 18, Kiuruvesi asema, Job Pellikka, Liisa Saano, Heikki Loppukaarre ja Lydia Lilja.
 „ 19, Honkaranta, Eino Knuutinen, Vihtori Laukkanen, Antti Tapaninen ja Juho Tikka.
 „ 20, Pietilä, Kalle Mäyrä, Aleks Kärkkäinen, Niilo Riissanen ja Matti Kaarakainen.
 „ 21, Jylänkä, Aapo Rahikainen, Kalle Tikkanen, Antti Vilokki ja Juho Kuljukka.
 Ensin mainittu henkilö toimii puheenjohtajana.

Tilintarkastajat.

Kuluneen vuoden tilien tarkastuksen suorittivat KKn edustajina herrat Esko Nykänen ja Osmo Näveri sekä edus-

tajiston paikallisista nimeäminä rouva Elli Juntunen ja maanviljelijä Heikki Tapaninen. Varatilintarkastajina toimivat työnjohtaja Hannes Kärkkäinen ja maanviljelijä V. E. Saastamoinen.

Hallintoneuvaston valitsemina tilien kuukausitarkkailijoina ovat toimineet Emil Ruotsalainen, Nestor Laakso-
rinne, Kalle Korhonen ja Väinö Hiltunen.

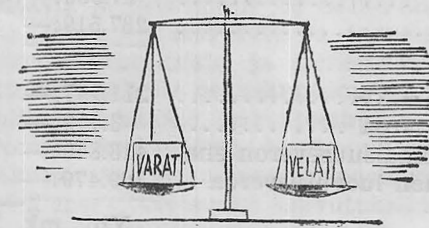

Osuuskunnan edustajat.

Kuluneen vuoden aikana edustivat osuuskuntaamme KKn edustajakokouksessa maanviljelijät V. H. Kämäräinen ja Nestor Laakso-
rinne, OTKn kokouksissa Reino Honkanen ja Nestor Laakso-
rinne, sekä Kansan kokouksissa Nestor Laakso-
rinne ja V. H. Kämäräinen. Savon Osuus-
kauppaliiton kokouksissa V. H. Kämäräinen ja varalla Nes-
tor Laakso-
rinne ja paikallisissa sähkö- ja puhelinyhtiöiden kokouksissa ovat liikettä edustaneet liikkeen johtaja ja toimihenkilöt sekä hallintoelinten jäsenet.

12. HENKILÖKUNTA.

Toimihenkilöiden lukumäärä ei vuoden aikana lisääntynyt kuin kolmella siitä huolimatta, että liikevaihdossa tapahtui voimakasta vilkastumista. Toimihenkilöitä oli vuoden päätyessä 95, joista naisia 48 ja miehiä 47. Huomattavimmista henkilövaihdoksista mainittakoon kirjantähtäjä neiti Paula Liedeksen siirtyminen Valkakoskelle Osuusliike Koittoon ja rouva Aune Karvosen kiinnittäminen hänen tilalleen.

13. LIIKETULOKSET JA TILIASEMA.

Säännöstelty tavarain jakelu ja määrätty kiintiöt tavarain saamisessa ovat edelleen vaikeuttamassa liiketoimintaa. Niinkään kustannukset ovat jatkuvasti kohonneet ja vuoden kuluessa alkanut voimakas hintasason aleneminen varsinkin ruokatavaroissa ovat olleet ansiotuloa pienentäviä tekijöitä. Liiketoiminnan kannattavaksi saaminen on ollut kovan työn ja aherruksen takana. Siinä suhteessa on osuuskauppamme kuluneena vuotena onnistunut saamaan liikevaihtoon sikäli kauniin lisäyksen, että se on auttanut tulopuolen pysymään kustannusten kanssa tasapainossa. Saavutettu bruttoylijäämä 17.950.518:— eli 9,8 % liikevaihdosta voidaan pitää olosuhteisiin katsoen tyydyttävänä ja nettotulosta 1.448.605:— eli 0,79 % kohtuullisena, varsinkin kun otetaan huomioon liikkeen suorittamat raskaat verot.

Osuuskauppamme käyttöomaisuuden rahoitusta voitiin tilivuoden aikana vahvistaa, mutta tavaravarastojen kasvun takia rahatilanne vaikeutui edellisestä vuodesta.

14. VEROT.

Omien pääomien kasvua haittaa nykyisenä aikana perin raskas veroitus. Kuluneen vuoden aikana jouduimme maksamaan veroja seuraavia määriä:

Seurakunnille	27.986:—	
Kunnille	287.519:—	315.505:—
Valtiolle:		
Tuloveroa	211.197:—	
Omaisuusveroa	3.119:—	
Tulo- ja omaisuuseveron enn.	418.840:—	
Omaisuuuden luovutusveroa ..	169.479:—	802.635:—
	<u>Yht. mk</u>	<u>1.118.140:—</u>

Liikevaihtoveroa koottiin valtiolle vuoden aikana yhteensä mk 9.557.872:—.

Toimihenkilökunnan palkoista joudutaan kuukausittain pidättämään veroitusta varten ennakkopidätykset. Tällä tavalla joutuvat toimihenkilömme maksamaan tulonsa joka pennistä veroa. Viime vuoden aikana olivat henkilökuntamme veropidätykset yhteensä mk 1.555.858:—. Myöskin näin väliillisesti liikkeen asema veronmaksajana paikkakunnalla on hyvin merkittävä.

LOPUKSI.

Tämä 41-toimintavuoden kertomus osoittaa entisten suurten saavutusten edelleen lisääntyneen. Liikevaihtokohosi enemmän kuin edellisenä vuotena, jäsenmäärä kasvoi edelleen ja myös säästökassatalletukset markkamääräisesti lisääntyivät. Tämä on osoittanut paikkakunnan asujamiston entistä suurempaa luottamusta toimiamme ja palveluksiamme kohtaan. Menestyksestä ovat hallintoelinten jäsenet ja toimihenkilöt saaneet rohkaisua pyritäessä yhä edelleen varmistamaan liikkeen kehitystä. Käsitksemme mukaan myynnin lisäykseen ei ole enää sellaisia mahdollisuuksia kuin aikaisemmin, päinvastoin hintatason laskiessa on odotettavissa myynnin laskua. Tämän takia olisi tärkeätä, että jäsenkunta keskittäisi kaikki ostokset omaan liikkeeseen. Liikkeen nopean kasvun mukana ei rahastoja ole voitu vastaavan nopeasti kartuttaa, myös osuuspääoma on rahan arvon muuttumisen takia menettänyt merkityksensä. Näissä on jäsenkunnalla odotettavissa

tärkeitä tehtäviä ja ratkaisuja jos halutaan toimintapohjaa vahvistaa liikkeen laajuutta ja tarpeita vastaaviksi. Tähänastisista saavutuksista ja menestyksestä esitämme parhaat kiitokset kaikille osuuskuntamme toimintaa tukeville jäsenille, asiakkaille, hallintoelimille ja toimihenkilöille. Toivomme keskinäisen hyvän yhteisymmärryksen edelleen jatkuvan ja kannustavan osuuskauppamme liiketoimintaa yhä merkittävimpiin saavutuksiin.

Kiuruvedellä huhtikuun 1 päivänä 1949.

Kiuruveden Työväen Osuuskauppa r.l. Johtokunta.

Reino Honkanen Olli Niiranen
Eemil Pulkkinen Altti Kainulainen
Vennu Tuovinen

TILINPÄÄTÖS 31. 12. 1948.

Omaisuuustase.

Vastaavat:

Varsinainen omaisuus:

Rahoitus-omaisuus:

Rahat ja pankkisaamiset	1.316.485:—	
Arvopaperit	675.172:—	
Tilisaamiset	245.633:—	

Vaihto-omaisuus:

Valmiit tavarat ja puolivalmisteet	31.277.234:—	
---	--------------	--

Käyttöomaisuus:

Aineellinen:

Maa-alueet		
Tilinavauksessa	430.534:—	
tilik. lisäys	82.000:—	512.534:—

Rakennukset:

Tilinavauksessa	5.201.002:—	
tilik. lisäys	1.716.696:—	
	6.917.698:—	
tilik. vähennys	409.440:—	
	6.508.258:—	
poisto	218.482:—	6.289.776:—

Koneet ja kalustot:

Tilinavauksessa	1.694.507:—	
tilik. lisäys	435.111:—	
	2.129.618:—	
tilik. vähennys	2.800:—	
	2.126.818:—	
poisto	499.238:—	1.627.580:—
Muu käyttöomaisuus		227.608:—

Mk 42.172.022:—

Vastattavat:

Vieras pääoma:

Lyhytaikainen:

Vekselivelat	4.634.000:—
Tilivelat	16.967.182:—
Pankkivelat	2.842.959:—
Säästökassatalletukset	10.335.331:—
Velkakirjalainat	519.631:—
Lyhytaikaiset kiinnelainat	1.300.000:—
Siirtyvät erät	13.570:—

Oma pääoma:

Osuuspääoma	895.353:—
Varastoraha	2.817.879:—
Muut rahastot	395.292:—

Ylijäämä:

Edellisiltä vuosilta käyttämättä	2.220:—
Tilivuodelta	1.448.605:—

Mk 42.172.022:—

Tulostase.

Kulut:

Varsinaiset kulut:

Palkat	9.297.750:—
Vuokrat	39.600:—
Korokukulut	1.648.532:—
Verot	1.118.140:—
Poistot	717.720:—
Muut varsinaiset kulut	3.666.601:—
Siirtyvät kulut	13.570:—
Tilikauden ylijäämä	1.448.605:—

Mk 17.950.518:—

Tuotot:

Varsinaiset tuotot:

Tuotot liikkeen harjoittamisesta	16.649.955:—
Muut varsinaiset tuotot	1.300.563:—

Mk 17.950.518:—

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO.

Tarkastettuaan johtokunnan vuosi- ja tilikertomuksen vuodelta 1948 sekä tilintarkastajien lausunnon, jättää hallintoneuvosto ne osuuskunnan sääntöjen 21 §:n 10 ja 11 kohdan mukaisesti jäsenten edustajiston kevätkokouksen käsiteltäväksi ja ehdottaa, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja johtokunnalle myönnettäisiin tili- ja vastuuvapaus kuluneelta vuodelta. Hallintoneuvosto yhtyy esitykseen vuosiylijäämän käyttämisestä ja palautettavasta ostohyvytyksestä ja esittää, että ostohyvytyt ja osuusmaksukorko siirretään kokonaisuudessaan kunkin jäsenen osuusmaksutillille kunnes tämä on kohonnut 3.000 markkaan.

Kiuruvedellä huhtikuun 2 päivänä 1949.

V. H. Kämäräinen
puheenjohtaja.

Vennu Tuovinen
sihteeri.

Tilastoa Kiuruveden Työväen Osuuskaupan toiminnasta vuosina 1907—1947.

Vuosi	Jäsenmäärä	Toimipaikat	Liikevaihto mk	Kiinteistöjen luku	Leipomon tuotanto
1907	150	1	9.903:—	1	—
1912	250	3	110.022:—	2	—
1917	703	3	682.763:—	2	—
1922	1.027	9	4.347.901:—	5	—
1927	1.125	13	5.692.266:—	11	95.447:—
1932	1.345	15	5.289.559:—	14	78.884:—
1937	1.729	17	9.503.873:—	17	204.017:—
1939	1.839	18	9.945.356:—	19	235.903:—
1940	1.859	18	15.027.134:—	19	394.660:—
1941	1.911	18	14.218.156:—	19	509.981:—
1942	1.932	18	12.745.626:—	19	347.711:—
1943	1.951	24	12.996.277:—	19	197.352:—
1944	1.966	24	15.261.695:—	19	173.317:—
1945	2.096	24	35.677.889:—	19	482.266:—
1946	2.534	26	75.588.329:—	20	841.605:—
1947	3.417	26	111.649.248:—	20	900.847:61
1947	3.535	26	183.070.335:—	20	1.709.581:—

Vuosi	Nettovoitto mk	Tappio mk	Osuuspää- oma mk	Rahastot mk
1907	—	118:—	463:—	101:—
1912	2.173:—	—	1.737:—	3.513:—
1917	26.342:—	—	5.885:—	40.554:—
1922	14.875:—	—	11.688:—	220.103:—
1927	18.522:—	—	16.732:—	492.280:—
1932	30.315:—	—	20.382:—	482.433:—
1937	168.036:—	—	18.788:—	919.667:—
1939	170.202:—	—	84.039:—	1.216.294:—
1940	306.622:—	—	120.493:—	1.464.506:—
1941	296.564:—	—	165.791:—	1.567.931:—
1942	195.110:—	—	197.485:—	1.691.939:—
1943	160.171:—	—	265.901:—	1.593.059:—
1944	154.839:—	—	317.528:—	1.675.319:—
1945	305.582:—	—	347.927:—	1.749.272:—
1946	609.996:—	—	445.879:—	1.939.096:—
1947	1.000.341:—	—	615.025:—	3.107.494:—
1948	1.448.605:—	—	895.353:—	4.111.744:—

Edistysmieliset osuusliikkeet.

Tavaratilanteen helpottuminen kuluneen vuoden aikana tuntui edistysmielisten osuusliikkeiden toiminnassa selvästi siten, että liikevaihdot lisääntyivät voimakkaasti. Toisaalta taas edelleen voimassa olevat säännöstelymääräykset ja erityisesti pääomien puute olivat omiaan ehkäisemään toiminnan laajentamista halutulla tavalla.

Osuusliikkeiden jäsenmäärän lisäys ei jaksanut nousta samalle tasolle kuin kahtena edellisenä vuonna, mikä johtuu osittain useissa osuusliikkeissä suoritetuista jäsenluetteloiden puhdistuksista. Lisäys oli 10.875 henkilöä, ja osuusliikkeiden yhteinen jäsenmäärä oli vuoden lopussa 459.396 henkilöä.

Vuoden liikevaihto lisääntyi ennakkotietojen mukaan edellisestä vuodesta 10.022 milj. markkaa eli 55,2 % ja oli kaiken kaikkiaan 28.166,3 milj. markkaa. Kun tukkuhintaindeksin eri kuukausien indeksien keskiarvon nousu edellisestä vuodesta oli 32,1 %, voidaan todeta osuusliikkeiden välittämien tavaroiden määrän lisääntyneen edellisestä vuodesta n. 17,5 %:lla.

Säännöstelytoimenpiteistä sekä rahoitus- ja rakennusvaikeuksista huolimatta osuusliikkeet avasivat vuoden kuluessa yhteensä 156 uutta myymälää. Niiden lukumäärä oli vuoden lopussa yhteensä 2.980. Osuusliikkeiden ravitsemisliikkeiden luku väheni vuoden kuluessa 29:llä eli 327:ään ja tuotantolaitosten luku lisääntyi 6:lla ja oli vuoden päättyessä 238.

KULUTUSOSUUSKUNTIEN KESKUSLIITTO (KK) r.y.

Rinnan osuusliikkeiden toiminnan vilkastumisen kanssa myös KKn toiminta voimistui kuluneen vuoden aikana. Pääomatilanteen kiristymisen ja ennen kaikkea kannattavuuden heikkeneminen ovat antaneet melkoisesti huolta ja aiheuttaneet paljon työtä KK:ssa. Asiainhoidon tehostamista tarkoittavien toimenpiteiden yhteydessä myös osuusliikkeiden johdon uudelleen järjestäminen on ollut pantava toimeen joissakin tapauksissa. KKn johtokunta on tehnyt valtioneuvostolle esityksen kulutusmaidon standardisoimisen lopettamisesta ja niin ikään on tehty esitys pakollisten ns. elinkeinoyhdistysten lopettamisesta tai ainakin niihin kuulumisen muodostamisesta vapaaehtoiseksi. Sosialisoiden komitealle KK on pyynnöstä antanut lausuntoja eri alojen sosialisoinnista. Lausunnoissa on asetettu puoltamaan ko. tuotannon alojen sosialisointia, joskin sillä varauksella, että eräiden alojen tuotteiden hinnat eivät sosialisoinnin jälkeen saa muodostua kuluttajille epäedullisemmiksi, kuin ne nykyisin ovat, ja että järjestyneille kuluttajille taataan myös mahdollisuus nimittää edustajansa sosialisoitujen tuotantolaitosten hallintoon.

KKn liikelaitosten liikevaihto lisääntyi kertomusvuoden aikana sangen voimakkaasti. Se nimittäin kasvoi 160,7 milj. markalla 416,7 milj. markaksi eli 62,8 %. Näin suuri lisäys johtui osaksi siitä, että uusi metalliteostehdas toimi viime vuonna ensi kertaa koko vuoden ajan täydessä laajuudessaan. Sen liikevaihto kasvoi 5,6 milj. markasta 36 milj. markkaan. Samoin paperipussitehtaan tuotannon lisäys oli poikkeuksellisen suuri, nimittäin 15,1 milj. markasta 41,9 milj. markkaan.

Kuluttajain Lehden tilausmäärä oli vuoden lopussa 249.044 vuosikertaa eli 2.639 vuosikertaa enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Konsumentbladetin levikki oli 5.100 vuosikertaa, jossa oli vähennystä 100 vuosikertaa. Osuusliike-lehden tilausmäärä oli vuoden lopussa 6.000 kappaletta, edellisenä vuonna 6.250 ja Työtoverin tilausmäärä 11.600 vuosikertaa, edellisenä vuonna 11.200. Pape-

rin puute on lyönyt leimansa KKn julkaisujen toimintaan.

KKn viime vuoden toiminnan taloudellinen tulos oli jonkin verran parempi kuin edellisen vuoden.

OSUUSTUKKUKAUPPA I.L.

OTKn myynti lisääntyi vuonna 1948 9.675 milj. markasta 16.856 milj. markkaan eli 74,2 %:lla. Tämä on sodan edellisenkin rahan arvon mukaan laskien ylivoimaisesti suurin vuosimyynti, mitä OTKlla milloinkaan on ollut.

OTKn myynti jakaantui osastoittain seuraavasti:

	Myynti 1948	Myynti 1947
	miljoonina markkoina	
Siirtomaaosasto	4.706	2.803
Hedelmäosasto	628	331
Maatalousosasto	3.949	1.872
Koneosasto	330	126
Rautaosasto	2.240	1.299
Kangas- ja lyhyttavaraosasto ..	869	436
Vaatetus- ja teollistavaraosasto	2.564	1.674
Jalkineosasto	965	673
Tytäryhtiöt	605	461
	16.856	9.675

OTKn omien tuotantolaitosten valmisteiden myyntimäärä oli 3.015 milj. markkaa. Siinä oli lisäystä 1.427 milj. markkaa eli kokonaista 89,9 %. Eri tuotantoryhmien kesken tuotanto jakaantui seuraavasti:

	Myynti 1948	Myynti 1947
	miljoonina markkoina	
Elintarviketeollisuus	2.382	1.195
Kemiallinen teollisuus	231	176
Vaatetusteollisuus	402	216
	3.015	1.587

Tuotannon erikoisen huomattavaan nousuun on lähimpänä syynä se, että teollisuus vihdoin alkoi saada raaka-aineita runsaammin kuin tähän saakka. Erikoisesti lisääntyi kahvipaahdannon ja margariinitehtaan, lihanjalostustehtaiden ja eräiden vaatetustehtaiden myynti.

OTK omisti joko itse tai tytäryhtiöittensä kautta seuraavat tuotantolaitokset: kahvipaahdannon, kalansuolaamoja ja savustamoja, kolme lihanjalostustehtasta, makaronitehtaan, margariinitehtaan, meijerin, myllyn, naulantehtaan, perunajauho- ja mallastehtaan, puusepäntehtaan, kaksi sahaa, teknokemiallisen tehtaan, tulitikkutehtaan ja viisi vaatetustehtasta (pukutehdas, paitatehdas, leninkitehdas, kapalotehdas ja vuodevaatetehdas). Kaupallisella alalla toimivia tytäryhtiöitä ovat teollisuusjäteiden kerääjä Keru Oy, kalatukkulike Kontio & Kontio Oy sekä Osuuspuu i.l., joka hankkii polttopuita ja muuta puutavaraa.

OSUUSTOIMINNALLISET VAKUUTUSLAITOKSET.

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Kansa myönsi kertomusvuoden aikana uusia henkivakuutuksia 1.878 milj. markan vakuutussummalle. Lisäys edellisestä vuodesta oli 672 milj. markkaa eli 56 %. Uusien henkivakuutusten keskiuus nousi 75.600 markkaan lisääntyen edellisestä vuodesta 25.300 markalla. Vakuutusten lunastamattomuus ja keskeytyminen aleni suhteellisesti edellisestä vuodesta, vaikka se jo silloinkin oli varsin vähäistä. Vakuutuskanta lisääntyi vuoden aikana 1.600 milj. markalla nousten vuoden lopussa 5.800 milj. markkaan. Vakuutetuille voitonjaon perusteella myönnettyt lisäsummat ovat olleet voimassa entisen suuruisina, ja ne nousevat 15—40 %:iin varsinaisesta vakuutussummasta. Henki-Kansan ja Palo-Kansan vuoden aikana tekemät uudet sijoitukset olivat 170,7 milj. markkaa ja sijoitusten kokonaismäärä vuoden lopussa oli 773,9 milj. markkaa.

Keskinäisen Palo- ja Tapaturmavakuutusyhtiö Kansan suoraan hankkima palovakuutuskanta kasvoi kertomusvuoden aikana 10.258 milj. markalla nousten vuoden

päätyessä 31.889 milj. markkaan. Yhtiö alensi joulukuun 1. päivästä 1948 lukien asuin- ja talousrakennusten, työväentalojen sekä koti- ja maatalousirtaimistojen palovakuutusmaksuja 20 %:lla. Maksualennus sovellettiin voimassa oleviin vakuutuksiin nähden siten, että niiden vakuutussummia korotettiin 25 %:lla. Palovahinkoja sattui vuoden aikana 218 eli 28 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Palokorvauksina suoritettiin tai varattiin kuitenkin 3,8 milj. markkaa enemmän kuin edellisenä vuonna ja koko korvausmäärä nousi 37,0 milj. markkaan. Palokorvauksista tuli edelleenkin suhteellisen suuri määrä osuuskauppojen osalle. Suurimmista osuuskauppapaloista mainittakoon Ol. Otson varastopalo, jonka korvaus nousi 17,1 milj. markkaan ja Humppilan Ok:n myllypalo, jossa korvaus oli 5,0 milj. mk.

Yhtiön tapaturmavakuutus- ja auto-osaston toiminta ovat edelleen huomattavasti laajentuneet. Kummankin osaston maksutulot ovat melkoisesti nousseet, joskin myös korvausmäärät ovat kasvaneet.

Eläkekassa Tuen osakasliikkeiden määrä kasvoi kertomusvuoden aikana 2:lla ja oli vuoden lopussa 90. Uusia jäseniä liittyi 820 ja vanhoja poistui 880. Eläkevakuutettujen luku oli vuoden lopussa 6.430. Vakuutettujen toimihenkilöiden vuotuisten eläkkeiden summa kasvoi 80,5 milj. markalla nousten 298,5 milj. markkaan. Tuen luotonanto vuoden aikana tapahtui yksinomaan osuuskaupoille. Uusia lainoja myönnettiin yhteensä 103,9 milj. mk ja sijoitusten kokonaismäärä oli vuoden lopussa 400,3 milj. markkaa.

TEURAITA

ostamme päivän hintaan ympäri vuoden. Karjaa vähennettäessä on aina edullista ottaa yhteys osuusliikkeemme edustajaan ja neuvotella ehdoista. Sovittaessa noutaa karja-automme teuraaksi aiotut eläimet kotoa.

Kun ottaa huomioon, että oman jäsen- ja asiakas-kunnan suuren lihankulutuksen ohella meillä on varmat sijoitusmahdollisuudet sisarusuusliikkeille, ymmärtää hyvin, että voimme aina maksaa kilpailuhinnan.

Tarjotkaa teuraseläimiä meille!

**KIURUVEDEN TYÖVÄEN
OSUUSKAUPPA r.l.**

*Kulutusomakunnan keräyksestä
Helsinki.*

„Jos oli pula paha, niin nyt vasta ihmistä koetellaan”,

huokaa Korven mamma. Oikein täytyy kaksin käsin pidellä rahapussin suusta kiinni, että pystyisi kulkemaan ohi näyteikkunoiden. Että vielä pitikin kaikki ihanuudet nähdä, kaakut, kahvi, makeiset, hedelmät ja kunnan vaatetavaraa! Tässä ei auttanut muu, kuin viedä perheen vapaat rahat entistä tarkemmin säästökassaan. Siellä ne ovat asianmukaisessa hoidossa ja kasvavat parhaan koron. Kyllä nyt tavaraa saa koska tahansa, kun tietää omistavansa säästökassakirjan.

— Korkoa maksetaan nyt $6\frac{1}{2}\%$.

KIURUVEDEN TYÖVÄEN OSUUSKAUPPA r.l.

SÄÄSTÄMINEN

TYÖVÄEN KEHITYKSEN PERUSTA

